

«Η ΕΣΕΕ προβάλλει την ευρωπαϊκή διάσταση της αειφόρου ανάπτυξης για τις ΜμΕ»

Η ΕΣΕΕ αναδεικνύει τη δουλειά της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Μμ Επιχειρήσεων (UEAPME) στο πεδίο της Αειφόρου Ανάπτυξης που περιλαμβάνει το περιβάλλον, τις πολιτικές για την κλιματική αλλαγή καθώς και τις περιβαλλοντικές παραμέτρους των πολιτικών για την ενέργεια που επηρεάζουν τις ΜμΕ. Η ΕΣΕΕ ως μέλος της UEAPME υιοθετεί τις αρχές της Αειφόρου Ανάπτυξης που αντιμετωπίζουν τα κοινωνικά, οικονομικά και κοινωνικά θέματα ως αδιαχώριστα και αλληλένδετα και υπερασπίζεται ένα κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που επιτυγχάνει τη σωστή ισορροπία μεταξύ της προστασίας του περιβάλλοντος και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ.

Οι ΜμΕ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μετάβαση προς μία οικονομία αποδοτικότητας των πόρων αφού συνιστούν το 99% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και συνεισφέρουν στα 2/3 της απασχόλησης του ιδιωτικού τομέα καθώς επίσης και σε ποσοστό περίπου 60% της προστιθέμενης αξίας στην Ευρωπαϊκή οικονομία.

Η νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει να τοποθετήσουν τις ΜμΕ στην πρώτη γραμμή των σημαντικών πολιτικών για την ανάπτυξη και την αειφορία τα επόμενα χρόνια και ειδικότερα στα πλαίσια της υλοποίησης της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 και του επερχόμενου πακέτου για την Κυκλική Οικονομία.

Η UEAPME αποδοκιμάζει το γεγονός ότι στην εν εξελίξει αναθεώρηση της πρωτοβουλίας «Small Business Act», η αρχή IX «*Μετατρέποντας τις περιβαλλοντικές προκλήσεις σε επιχειρηματικές ευκαιρίες*» έχει αποσυρθεί, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή δεν είναι σύμφωνη με τη σημασία που αποδίδεται στην αειφόρο ανάπτυξη σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, υπονομεύει τις προσπάθειες για τη σύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης και τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και μειώνει τη δυνατότητα να δει την αειφορία ως μια επιχειρηματική ευκαιρία. Παρά το γεγονός αυτό, η UEAPME αναμένει ότι θα αναγνωριστεί ο σημαντικός ρόλος της αειφορίας και ότι θα ενσωματωθεί στους στόχους προτεραιότητας του αναθεωρημένου SBA.

Για να δρέψει τις ευκαιρίες της οικονομίας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και αποδοτικότητας των πόρων, οι ΜΜΕ χρειάζονται:

- **ένα φιλικό πλαίσιο** σχεδιασμένο σύμφωνα με την αρχή «Σκέψου Πρώτα σε Μικρή κλίμακα». Επιπλέον, πριν από την υιοθέτηση νομοθετικών πρωτοβουλιών, θα πρέπει να λαμβάνει χώρα ουδέτερες και ανεξάρτητες εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένου του Τεστ για τις ΜμΕ
- **ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής που θα περιλαμβάνει, όπου είναι απαραίτητο, υποστηρικτικά μέτρα** (ευαισθητοποίηση, τεχνική βοήθεια, πρόσβαση στη χρηματοδότηση κ.λπ) για τις ΜμΕ. Το Πράσινο Σχέδιο Δράσης για τις ΜμΕ με τις τις λίστες συγκεκριμένων δράσεων αποτελεί μία καλή πρωτοβουλία προς αυτή την κατεύθυνση. Ωστόσο, η UEAPME και οι οργανώσεις μέλη της επιθυμούν έντονα να συμμετάσχουν όχι μόνο στην παρακολούθηση των δράσεων του Σχεδίου αλλά και στην υλοποίηση αυτών.

Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι τα εθελοντικά μέσα πολιτικής, όπως τα EMAS, Eco-label, τα Περιβαλλοντικά Αποτυπώματα για τα Προϊόντα και τους Οργανισμούς (PEF και OEF) πρέπει να διατηρήσουν τον εθελοντικό τους χαρακτήρα και να μην μετατραπούν σε de facto υποχρεώσεις είτε λόγω νομοθεσίας είτε λόγω πιέσεων από την εφοδιδαστική αλυσίδα. Για να αποφύγουμε αυτόν τον κίνδυνο και για να επιτρέψουμε στις ΜμΕ να τα υιοθετήσουν, είναι υψίστης σημασίας όλα αυτά τα εργαλεία να σχεδιάζονται βάσει της προτεραιότητας «Σκέψου Πρώτα σε Μικρή κλίμακα». Από αυτή την άποψη, η συμμετοχή των ΜμΕ στην πιλοτική φάση των Περιβαλλοντικών Αποτυπώματων για τα Προϊόντα και τους Οργανισμούς (PEF και OEF) δεν αποδεικνύεται εύκολη λόγω των μακροσκελών και τεχνικών εγγράφων που κυκλοφορούν στις διάφορες ομάδες πιλότους. Είναι σημαντικό οι μεθοδολογίες για τα PEF και OEF να ελεγχθούν ενδελεχώς στις ΜμΕ προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργικότητά τους για αυτές προτού εφαρμοστούν.

Όσον αφορά στις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις, ο στόχος του 50% που καθορίζεται στο 7ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον θα αποτελέσει πρόκληση για τις ΜΜΕ. Οι μικρές επιχειρήσεις θα δυσκολευτούν να εκπληρώσουν τις "πράσινα" κριτήρια των δημοσίων συμβάσεων, εκτός εάν οι πρακτικές προμηθειών βελτιωθούν (π.χ. άρση των διοικητικών και οικονομικών επιβαρύνσεων, προαναγγελία των κριτηρίων, καλύτερη πληροφόρηση σχετικά με τα προϊόντα, κ.λπ.) και τα διάφορα περιβαλλοντικά σήματα που αναπτύσσονται από τις επαγγελματικές οργανώσεις λαμβάνονται υπόψη στους δημόσιους διαγωνισμούς.

Όσον αφορά στη διακυβέρνηση, η UEAPME ζητά από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μεγαλύτερη εμπλοκή των οργανώσεων των ΜμΕ στη διαδικασία λήψης αποφάσεων γενικά και στην αειφορία ειδικότερα. Είναι σημαντικό η φωνή των ΜμΕ ακούγεται, στο πεδίο της αειφορίας, στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο. Σε αυτό το πλαίσιο, η UEAPME θα επιθυμούσε έντονα να συμμετέχει συστηματικά μαζί με τις ΜΚΟ στα άτυπα Συμβούλια των Υπουργών Περιβάλλοντος. Με αυτό τον τρόπο, τα Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα κατοχύρωναν προς τις ΜμΕ τη σημασία που τους πρέπει στη μετάβαση προς μία οικονομία αποδοτικότητας των πόρων. Σε τεχνικό επίπεδο, η ΕΣΕΕ μέσω της UEAPME απαιτεί μια δίκαιη εκπροσώπηση των ΜμΕ σε συμβουλευτικές επιτροπές, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, όπου οι απόψεις των ΜμΕ θα πρέπει να υποστηρίζονται και να αναγνωρίζονται.

Ακολουθεί αναλυτικό Υπόμνημα Θέσεων της UEAPME.

Υπόμνημα θέσεων της UEAPME για την Αειφόρο Ανάπτυξη και τις ΜμΕ

I. Το περιεχόμενο της ευρωπαϊκής πολιτικής

Η δουλειά της UEAPME στο πεδίο της Αειφόρου Ανάπτυξης περιλαμβάνει το περιβάλλον, τις πολιτικές για την κλιματική αλλαγή καθώς και τις περιβαλλοντικές παραμέτρους των πολιτικών για την ενέργεια που επηρεάζουν τις ΜμΕ. Η UEAPME υιοθετεί τις αρχές της Αειφόρου Ανάπτυξης που αντιμετωπίζουν τα κοινωνικά,

οικονομικά και κοινωνικά θέματα ως αδιαχώριστα και αλληλένδετα και επομένως υπερασπίζεται ένα κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που επιτυγχάνει τη σωστή ισορροπία μεταξύ της προστασίας του περιβάλλοντος και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ.

Οι ΜμΕ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μετάβαση προς μία οικονομία αποδοτικότητας των πόρων αφού συνιστούν το 99% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και συνεισφέρουν στα 2/3 της απασχόλησης του ιδιωτικού τομέα καθώς επίσης και σε ποσοστό περίπου 60% της προστιθέμενης αξίας στην Ευρωπαϊκή οικονομία. Επομένως, θα πρέπει να κατέχουν κεντρικό ρόλο στις μεγάλες ευρωπαϊκές στρατηγικές για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την αποδοτικότητα των πόρων, ειδικότερα, στην υλοποίηση της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 και την εμβληματική της πρωτοβουλία για μία ενεργειακά αποδοτική Ευρώπη.

Το πρόγραμμα οδηγός για την ευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική έως το 2020, το 7^ο Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα Δράσης (**7th EAP**), αναγνωρίζει το γεγονός ότι οι ΜμΕ χρειάζονται εξειδικευμένη βοήθεια για την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και ότι οι ειδικές ανάγκες των ΜμΕ κατά την εφαρμογή του κανονισμού REACH πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Παρ' όλα αυτά, η UEAPME θα επιθυμούσε το 7^ο Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα Δράσης να υιοθετήσει μία σειρά υποστηρικτικών μέτρων για τις ΜμΕ, δομημένα σε ένα συνολικό πλαίσιο πολιτικής (*όπως επεξηγείται στο κεφάλαιο II του κειμένου, παρακάτω*).

Στο πλαίσιο της τρέχουσας αναθεώρησης του **Small Business Act (SBA)**, η UEAPME χαιρετίζει την πολιτική βούληση της Κομισιόν να αναγνωρίσει τον κεντρικό ρόλο των ΜμΕ στην ευρωπαϊκή οικονομία και να διατηρήσει και αναπτύξει περαιτέρω το SBA ως το εργαλείο πολιτικής για την προώθηση των ΜμΕ και των επιχειρηματιών κατά την περίοδο 2015-2020. Ωστόσο, είναι λυπηρό το γεγονός ότι, παρά την πολιτική αυτή πρόθεση, η αναθεώρηση του SBA δεν επισημαίνεται το Πρόγραμμα της Κομισιόν για το 2015. Η πολιτική για τις ΜμΕ χρειάζεται μία ευρεία, οριζόντια προσέγγιση που θα περιέχεται σε ένα νέο SBA και δεν θα πρέπει να κατακερματίζεται σε άλλους τομείς πολιτικής.

Σε αυτή την άσκηση αναθεώρησης έχουμε δει τις 10 αρχές του SBA να μετατρέπονται σε τομείς προτεραιότητας και, ως αποτέλεσμα, η πολύ συναφής αρχή IX «*Μετατρέποντας τις περιβαλλοντικές προκλήσεις σε επιχειρηματικές ευκαιρίες*» δεν υπάρχει πια. Λαμβανομένου υπόψη αυτού, ο ηγετικός ρόλος που η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει και θα έχει σε παγκόσμιο επίπεδο στον τομέα της αειφορίας, στις διαφορετικές επιπτώσεις που η πολιτικές και η νομοθεσία για το περιβάλλον και την ενέργεια θα έχουν στις ΜμΕ, καθώς και στις επιχειρηματικές ευκαιρίες για τις μικρές επιχειρήσεις, η UEAPME θεωρεί ότι η αειφορία θα πρέπει να ενσωματωθεί πλήρως σε όλους τους επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας του αναθεωρημένου SBA.

II. Μετατρέποντας τις περιβαλλοντικές προκλήσεις σε επιχειρηματικές ευκαιρίες

Η πλειονότητα των ΜμΕ είναι ακόμα παραδοσιακές ΜμΕ. Όπως αναφέρεται στο έκτακτο τεύχος του Ευρωβαρόμετρου 381 «ΜμΕ, αποδοτικότητα των πόρων και πράσινες αγορές» οι ΜμΕ θα μπορούσαν να αναλάβουν μία δράση για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων τους.

Λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους (μικρό μέγεθος, περιορισμένοι ανθρωπίνι και οικονομικοί πόροι), οι ΜμΕ χρειάζονται ένα φιλικό ρυθμιστικό πλαίσιο που να περιλαμβάνει, όπου αυτό είναι απαραίτητο, υποστηρικτικά μέτρα προκειμένου να προβούν σε περαιτέρω ενέργειες υιοθέτησης αιεφόρων πρακτικών στις επιχειρήσεις τους και να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητά τους όσον αφορά στη χρήση των πόρων (π.χ. αγορά ενεργειακά αποδοτικού εξοπλισμού, παραγωγή λιγότερων αποβλήτων, χρήση ανακυκλώσιμων υλικών κ.λπ.). Μόνο με αυτά τα μέτρα θα μπορέσουν οι ΜμΕ να αξιοποιήσουν πλήρως τις επιχειρηματικές ευκαιρίες της οικονομίας αποδοτικότητας των πόρων.

α. Φιλικό ρυθμιστικό πλαίσιο για τις ΜμΕ

Περισσότερες από τις μισές ΜμΕ (55%) αντιμετωπίζουν δυσκολίες όταν επιχειρούν να βελτιώσουν την αποδοτικότητα των πόρων τους, ειδικότερα σε σχέση με πολύπλοκες νομικές ή διοικητικές διαδικασίες (26%).

Η νομοθεσία στο πεδίο της Βιώσιμης Ανάπτυξης δεν θα έπρεπε να θέτει μη ρεαλιστικούς στόχους, κοστοβόρα Ανάλυση Κύκλου Ζωής ή ακριβές εγγραφές και άδειες. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η νομοθεσία πρέπει να συμμορφώνεται με τις βασικές αρχές της αιεφορίας.

Ταυτόχρονα, η νομοθεσία πρέπει να σχεδιάζεται λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά των ΜμΕ. Η UEAPME ζητά από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη-μέλη να υποστηρίξουν την αρχή «Σκέψου Πρώτα σε Μικρή κλίμακα», που σημαίνει ότι το σημείο εκκίνησης για ολόκληρη τη νομοθεσία (νέα και αναθεωρημένη), θα πρέπει να είναι οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις. Διαφορετικά επίπεδα θα πρέπει να προστεθούν όποτε αυτό είναι απαραίτητο για να ληφθούν υπόψη περαιτέρω απαιτήσεις για μεγαλύτερες επιχειρήσεις, αντί να χρησιμοποιούνται εξαιρέσεις ή αποκλεισμοί για τις ΜμΕ. Η συγκεκριμένη αρχή θα πρέπει να χρησιμοποιείται με συνέπεια σε όλο το εύρος της ρυθμιστικής και εφαρμοστικής διαδικασίας.

Παρομοίως, η οποιαδήποτε ρυθμιστική πρόταση θα πρέπει να υπόκειται σε ουδέτερη και ανεξάρτητη εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένου του υποχρεωτικού Τεστ ΜμΕ (SME-Test). Το Τεστ ΜμΕ θα πρέπει να χρησιμοποιείται αποτελεσματικά σε όλα τα βήματα της νομοθετικής διαδικασίας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κράτη-μέλη θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνονται προς τη συστηματική εισαγωγή του Τεστ ΜμΕ ή άλλων αντίστοιχων συστημάτων.

Η UEAPME, με το παρόν, θα ήθελε να επαναλάβει το αίτημά της για σύναψη διοργανικής Συμφωνίας προκειμένου οι βασικές αρχές του SBA να γίνουν απόλυτα σεβαστές, μεταξύ των οποίων: «Σκέψου Πρώτα σε Μικρή κλίμακα», «Μόνο Μία Φορά», αξιολογήσεις επιπτώσεων και αρχή «Αναλογικότητας».

β. Υποστηρικτικά μέτρα για τις ΜμΕ

Ευαισθητοποίηση

Οι ΜμΕ θα πρέπει να επωφεληθούν από καμπάνιες ευαισθητοποίησης προκειμένου να κατανοήσουν τον αντίκτυπο ενός νέου μέτρου στις δραστηριότητές τους και πώς θα πρέπει να προσαρμοστούν σύμφωνα με αυτό. Η ΕΕ θα πρέπει να προωθήσει

τέτοιες καμπάνιες σε συνεργασία με τα κράτη-μέλη και τις επιχειρηματικές οργανώσεις. Η σωστή πληροφόρηση μπορεί να πείσει μία πολύ μικρή επιχείρηση να κάνει τη σωστή επένδυση σε μία φιλική προς το περιβάλλον τεχνολογία ή σε μία διαδικασία παραγωγής με χαμηλότερη ενεργειακή διαδικασία. Πολλές μικρές επιχειρήσεις φοβούνται αυτού του είδους τις επενδύσεις γιατί αποδίδουν μακροπρόθεσμα. Το Πρόγραμμα Υποβοήθησης Περιβαλλοντικής Συμμόρφωσης (ECAP) που υιοθετήθηκε το 2007 ήταν ένα εξαιρετικό πρόγραμμα το οποίο, δυστυχώς, απέτυχε στο να παράσχει πληροφορίες και βοήθεια στις ΜμΕ λόγω έλλειψης οικειοποίησής του σε εθνικό επίπεδο.

Οι ΜμΕ που επιθυμούν να υλοποιήσουν ενέργειες βελτίωσης αποδοτικότητας των πόρων στις επιχειρήσεις τους θα πρέπει να υποστηριχθούν μέσω σχημάτων τεχνικής βοήθειας που θα παρέχονται δωρεάν ή με μειωμένο κόστος, σε τοπικό επίπεδο. Οι περισσότερες οργανώσεις ΜμΕ μπορούν να προσφέρουν προσαρμοσμένη τεχνική βοήθεια στις επιχειρήσεις – μέλη τους. Επιπλέον, λόγω της πολύχρονης ύπαρξης και της φήμης τους μπορούν να αποτελέσουν το σωστό συνομιλητή με τις κρατικές αρχές, τις τράπεζες και άλλους ιδιωτικούς επενδυτές. Ως εκ τούτου, οι οργανώσεις των ΜμΕ θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ως βασικό μέρος των δράσεων/προγραμμάτων σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο για την παροχή τεχνικής βοήθειας προς τις ΜμΕ προκειμένου αυτές να γίνουν πιο βιώσιμες. Για τις εθνικές ή περιφερειακές εκείνες οργανώσεις ΜμΕ που δεν είναι σε θέση να προσφέρουν τέτοιου είδους βοήθεια, θα πρέπει να προβλεφθεί πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Για παράδειγμα, μέσω προγραμμάτων ενίσχυσης της ικανότητάς τους, οι οργανώσεις των ΜμΕ θα μπορούσαν να λάβουν χρηματοδότηση για τη δημιουργία ενός τμήματος περιβαλλοντικών υπηρεσιών, το προσωπικό θα μπορούσε να εκπαιδευτεί στη συμβουλευτική, θα μπορούσαν να γνωρίσουν καλές πρακτικές οργανώσεων ΜμΕ από άλλες χώρες κ.λπ.

Βελτιώνοντας τις δυνατότητες χρηματοδότησης των ΜμΕ

Στην τρέχουσα οικονομική κρίση, οι κρατικές επιχορηγήσεις ή τα φορολογικά κίνητρα (όπως η μείωση των συντελεστών ΦΠΑ) έχουν ως επί το πλείστον καταργηθεί. Είναι σημαντικό για τις ΜμΕ να μπορούν να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση για τις επενδύσεις αποδοτικότητας των πόρων τους. Υπ' αυτή την έννοια, ο χρηματοδοτικός κλάδος πρέπει να γίνει περισσότερο φιλικός προς τις ΜμΕ και περισσότερο ενημερωμένος ως προς τους προβληματισμούς σε σχέση με την αποδοτικότητα των πόρων. Προκειμένου να μπορούν να αξιολογηθούν κατάλληλα οι πράσινες προτάσεις των ΜμΕ υπάρχει ανάγκη εξειδικευμένου προσωπικού στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Επιπλέον, συγκεκριμένες χρηματοδοτήσεις του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου διαχειρίζονται από μεγάλες εθνικές τράπεζες, που όμως δεν αποτελούν παραδοσιακούς συνεργάτες των ΜμΕ στα περισσότερα κράτη-μέλη. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τις χρονοβόρες διαδικασίες, εμποδίζουν τις ΜμΕ και ειδικότερα τις πολύ μικρές επιχειρήσεις να επωφεληθούν από τη χρηματοδότηση αυτή. Αυτό το πρόβλημα θα μπορούσε να λυθεί επιτρέποντας και σε μικρότερες τράπεζες, περισσότερο στοχευμένες προς τις ΜμΕ (τοπικές, συνεταιριστικές) να παίξουν το ρόλο του ενδιαμέσου.

Εκτός από αυτό, όπως άλλωστε προτείνεται και στην τελική έκθεση του Ομίλου Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων για την Ενεργειακή Απόδοση (EEFIG), θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες ώστε να αυξηθούν οι εναλλακτικές μορφές

χρηματοδότησης που είναι διαθέσιμες σε τοπικό επίπεδο, καθιστώντας με αυτό τον τρόπο τις ΜμΕ ικανές να αντιμετωπίσουν το κόστος του να γίνουν αειφόρες.

Οικονομική πολιτική

Η UEAPME υποστηρίζει την εισαγωγή φορολογικών κινήτρων για την ενθάρρυνση των ΜμΕ να κάνουν περιβαλλοντικά φιλικές επενδύσεις (π.χ. διαχείριση νερού ή αποβλήτων ή εθελοντική υιοθέτηση περιβαλλοντικών προγραμμάτων όπως EMAS ή Eco-label ή βελτιώσεις ενεργειακής απόδοσης). Εξίσου σημαντικό είναι να μην επιτραπεί η εισαγωγή οικονομικών εμποδίων για τη δημιουργία αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής ενέργειας, όπως η πρόταση επιβολής φόρου κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην Ισπανία.

Πρόσβαση στις σωστές δεξιότητες

Υπάρχει αναντιστοιχία δεξιοτήτων στις αγορές εργασίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι ΜμΕ αναζητούν να προσλάβουν περισσότερους εργαζόμενους με περιβαλλοντική εξειδίκευση αλλά, συχνά, δεν υπάρχει προσφορά. Κάποιες πράσινες δεξιότητες μπορούν να μη συνδεθούν με νέες θέσεις εργασίας αλλά με την αναβάθμιση υφιστάμενων δεξιοτήτων των εργαζομένων. Σχετικά με τη δια βίου εκπαίδευση, οι ΜμΕ εκπαιδεύουν τους εργαζόμενους τους ανεπίσημα. Η «εκπαίδευση στην εργασία» αποτελεί την πιο διαδεδομένη μορφή δια βίου εκπαίδευσης, η οποία όμως θα πρέπει να αναγνωρίζεται και να υποστηρίζεται καλύτερα.

Είναι αναγκαίο να δοθούν περαιτέρω οικονομικά κίνητρα και χρηματοδοτικά μέσα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θα πρέπει να υποστηρίζουν καλύτερα την προώθηση πράσινων θέσεων εργασίας και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου. Τα συγκεκριμένα μέτρα όχι μόνο θα καθιστούσαν ικανές τις ΜμΕ να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις της οικονομίας αποδοτικότητας των πόρων και χαμηλών εκπομπών άνθρακα, αλλά θα συνέβαλαν και στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των ΜμΕ βοηθώντας τες, ταυτόχρονα, να παραμείνουν ανταγωνιστικές. Αν και το Πράσινο Σχέδιο Δράσης για τις ΜμΕ δεν παρουσιάζει ένα συνολικό πλαίσιο πολιτικής, ωστόσο με τις λίστες συγκεκριμένων δράσεων αποτελεί μία καλή πρωτοβουλία για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων των ΜμΕ. Οι εθνικές οργανώσεις ΜμΕ – μέλη της UEAPME διαθέτουν ένα γερό και πεπειραμένο δίκτυο σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και, ως εκ τούτου, η ενεργή τους συμμετοχή σε ορισμένες από τις δράσεις του Πράσινου Σχεδίου Δράσης για τις ΜμΕ θα είναι κρίσιμη για την επιτυχία του Σχεδίου.

γ. Ο ρόλος των εθελοντικών μέσων:

Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος των ΜμΕ μπορεί να είναι μάλλον υψηλός και προκειμένου να μειωθεί με παράλληλη τόνωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων ενδείκνυται, μερικές φορές, η χρήση εθελοντικών μέσων όπως το Eco-label ή το EMAS. Ωστόσο, είναι σημαντικό τα εθελοντικά αυτά μέσα να παραμείνουν διαθέσιμα για τις ΜμΕ σε εθελοντική βάση και να μην μετατραπούν σε de facto υποχρεώσεις. Εξίσου σημαντικό είναι να παραμείνει η υλοποίηση αυτών των μέσων όσο το δυνατόν περισσότερο φιλική προς τις ΜμΕ με την μη εισαγωγή διοικητικών βαρών που καταλήγουν σε ακριβές και χρονοβόρες διαδικασίες για τις μικρές επιχειρήσεις.

Αυτή τη στιγμή, η πιλοτική φάση του Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος για τα Προϊόντα (PEF) είναι διαρκής μέχρι το τέλος του 2016. Η UEAPME εκτιμά την ανυπομονησία της Κομισιόν να συμμετάσχουν στην πιλοτική φάση και ΜμΕ. Πρά τις

καλές προθέσεις, η συμμετοχή των ΜμΕ στις εργασίες κάθε πιλοτικής δράσης δεν φαίνεται να λειτουργεί. Τα έγγραφα που κυκλοφόρησαν στις διάφορες πιλοτικές δράσεις ήταν πολύ τεχνικά και μακροσκελή για τις ΜμΕ. Η UEAPME εκμεταλλεύεται την ευκαιρία για να επαναλάβει πόσο σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι τελικές εκθέσεις της τεχνικής φάσης των Περιβαλλοντικών Αποτυπωμάτων για τα Προϊόντα και τους Οργανισμούς (PEF και OEF) επίσης περιλαμβάνουν τη διάσταση των ΜμΕ και πληροφορούν συγκεκριμένα για τις διαδικασίες εφαρμογής τους τις ΜμΕ.

Εάν, μετά την πιλοτική φάση τα PEF και OEF γίνουν εργαλεία πολιτικής ακόμα και σε εθελοντική βάση, τότε οι μεταποιητικές και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα πρέπει να συμμορφωθούν με αυτές ως αποτέλεσμα της πίεσης μεγαλύτερων επιχειρήσεων που τις εφαρμόζουν. Αυτό σημαίνει ότι θα έρθουν αντιμέτωπες με χρονοβόρες και ακριβές απαιτήσεις. Κατά τη γνώμη μας, οι μεθοδολογίες για τα PEF και OEF πρέπει να ελεγχθούν ενδελεχώς στις ΜμΕ προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργικότητά τους για αυτές προτού εφαρμοστούν.

Όσον αφορά στο στόχο του 50% για τις Πράσινες Δημόσιες Προμήθειες όπως αυτός τέθηκε στο 7^ο Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα Δράσης, η UEAPME προειδοποιεί ότι οι ΜμΕ θα έχουν δυσκολία στην εκπλήρωση τέτοιων κριτηρίων, εκτός εάν οι πρακτικές προμηθειών βελτιωθούν. Οι ΜμΕ ζητούν:

- η ανακοίνωση των περιβαλλοντικών κριτηρίων να γίνεται αρκετά πριν από την έναρξη του διαγωνισμού προκειμένου οι ΜμΕ να μπορούν να αναπτύξουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους σύμφωνα με αυτά.
- ο δημόσιος τομέας να είναι καλύτερα πληροφορημένος σχετικά με το ποια είδη προϊόντων υπάρχουν στην αγορά και με το είδος των κριτηρίων -περιβαλλοντικά, ενεργειακής απόδοσης και άλλα- μπορούν να τεθούν σε ρεαλιστική βάση.
- προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, ο δημόσιος τομέας και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν στενότερη συνεργασία και ο δημόσιος τομέας να διεξάγει έρευνες αγοράς.
- η απόδειξη εκπλήρωσης των κριτηρίων που θα τεθούν για προϊόντα και υπηρεσίες δεν θα πρέπει να δημιουργούν παράλογα διοικητικά και οικονομικά βάρη και ούτε να γίνονται εμπόδιο για τη συμμετοχή των ΜμΕ στις διαδικασίες δημόσιων προμηθειών.

Η UEAPME υπενθυμίζει ότι τα περιβαλλοντικά κριτήρια αποτελούν τ5ο ένα από μία σειρά θεμάτων. Οι μικρές επιχειρήσεις δεν απαντούν συχνά σε συμβάσεις δημοσίου γιατί τις θεωρούν πολύ πολύπλοκες και χρονοβόρες. Θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι οι μικρές επιχειρήσεις δεν μπορούν να επενδύουν το χρόνο που χρειάζεται για συμμετοχή σε δημόσιες συμβάσεις, κυρίως όταν δεν διαθέτουν την απαραίτητη γνώση και μέσα.

Η UEAPME προτείνει, επιπλέον του EU-Ecolabel ή των αναγνωρισμένων εθνικών περιβαλλοντικών σημάτων όπως το Nordic Swan, σήματα που εκδίδονται και από επαγγελματικές οργανώσεις. Αυτό θα απάλλασσε τις επιχειρήσεις που ήδη κατέχουν ένα τέτοιο σήμα από το να συγκεντρώνουν στοιχεία και αποδεικτικά για την καλή τους περιβαλλοντική συμπεριφορά κάθε φορά που υποβάλλουν προσφορά στο πλαίσιο ενός δημόσιου διαγωνισμού, γλιτώνοντας έτσι χρόνο και χρήμα.

III. Ενίσχυση της διακυβέρνησης των ΜΜΕ στο πλαίσιο των πολιτικών για την αειφόρο ανάπτυξη

Οι παραδοσιακές μορφές κυβερνήσεων «από πάνω προς τα κάτω» (top-down) έχουν δώσει τη θέση τους σε λιγότερο ιεραρχικά όργανα διοίκησης, τα οποία βασίζονται

όλο και περισσότερο σε μη κρατικούς φορείς. Οι κυβερνήσεις έχουν κατανοήσει ότι όταν αντιμετωπίζουν κοινωνικά θέματα είναι σημαντικό να συνεργάζονται με ενδιάμεσες οργανώσεις. Παρ' όλο που το μοντέλο πολλαπλών επιπέδων, πολλαπλών ενδιαφερομένων μερών που πρωτοεμφανίστηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι καλό, η UEAPME πιστεύει ότι θα μπορούσε να βελτιωθεί τόσο σε τεχνικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο όσον αφορά στο πεδίο της αειφορίας.

Παρομοίως, η UEAPME υποστηρίζει την εισαγωγή μίας περιβαλλοντικής διάστασης στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, όπως έχει ζητηθεί από τους Υπουργούς Περιβάλλοντος. Μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην τόνωση των ευκαιριών ανάπτυξης που προσφέρονται από την αποδοτικότητα των πόρων, όπως επισημαίνεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Οκτωβρίου 2014. Συμφωνούμε επίσης με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 6 Μαρτίου 2015, σύμφωνα με τα οποία οι Υπουργοί θεωρούν απαραίτητο να αξιοποιηθούν πλήρως οι συνέργειες μεταξύ περιβαλλοντικών πολιτικών και πολιτικών σε άλλα πεδία, μέσω ενός μίγματος εργαλείων και πρωτοβουλιών, όπως το «πρασίνισμα» των φορολογικών συστημάτων, η προώθηση της έρευνας και της ανάπτυξης και η συμπερίληψη των ειδικών αναγκών των ΜμΕ.

Τεχνικό επίπεδο:

Η UEAPME ζητά μία δίκαιη εκπροσώπηση των ΜμΕ σε συμβουλευτικές επιτροπές για περιβαλλοντικές/ενεργειακές πολιτικές σε σχέση με τις περιβαλλοντικές και καταναλωτικές οργανώσεις. Παρά το γεγονός ότι η UEAPME στις περισσότερες περιπτώσεις προσκαλείται να συμμετάσχει σε αυτές τις συμβουλευτικές επιτροπές, το πρόβλημα εντοπίζεται στο γεγονός ότι τα έγγραφα που διανέμονται στο πλαίσιο των επιτροπών είναι ιδιαίτερα τεχνικά και μακροσκελή για τις ΜμΕ. Δυστυχώς, αυτή η κατάσταση έχει συμβεί και στο παρελθόν με έγγραφα που αφορούν στα Eco-Label, Eco-design και στα Περιβαλλοντικά Αποτυπώματα για Προϊόντα και Οργανισμούς.

Είναι πολύ δύσκολο να βρεθούν, εντός του δικού μας δικτύου, άνθρωποι με την τεχνική εξειδίκευση και γνώση της αγγλικής γλώσσας ώστε να ανατροφοδοτήσουν τέτοια έγγραφα. Στο παρελθόν, κάποιες οργανώσεις ανέθεταν αυτή την αρμοδιότητα σε εξωτερικούς συνεργάτες, τους οποίους και πλήρωναν. Όμως, αυτό δεν συμβαίνει πια εξαιτίας της οικονομικής κρίσης. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να βρεθεί μία λύση για την ενίσχυση της εκπροσώπησης των ΜμΕ σε αυτές τις επιτροπές.

Πολιτικό επίπεδο:

Η UEAPME συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Δικτύου των Ειδικών Εθνικών Αντιπροσώπων για τις ΜμΕ (SME Envoys). Οι συνεδριάσεις αυτές διαχειρίζονται θέματα πολιτικής για τις επιχειρήσεις σε σχέση με τις ΜμΕ καθώς και σε σχέση με πολιτικές για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Το Δίκτυο έχει σημαντικό ρόλο στην ανταλλαγή καλών πρακτικών και στη διασφάλιση της ενεργού εφαρμογής των αρχών του SBA.

Ωστόσο, σε εθνικό επίπεδο, η διαβούλευση και η συμμετοχή των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων των ΜμΕ χρίζει βελτίωσης. Οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ΜμΕ σε εθνικό επίπεδο πρέπει να αναγνωριστούν ως νόμιμοι εκπρόσωποι των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και, ως εκ τούτου, ως σημαντικοί εμπλεκόμενοι φορείς στο πλαίσιο των πολιτικών που αφορούν στην Αειφόρο Ανάπτυξη.

Η UEAPME επιθυμεί έντονα να αναγνωριστεί στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο στο πεδίο της Αειφόρου Ανάπτυξης και καλεί την Επιτροπή Γιούνκερ να αποφύγει λάθη του παρελθόντος. Η UEAPME αποδοκίμασε το γεγονός ότι η προηγούμενη Επιτροπή

δεν ανταποκρίθηκε στα πολυάριθμα αιτήματά της να συμμετάσχει στην Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Αποδοτικότητα των Πόρων (EREP), της οποίας οι γνωμοδοτήσεις γίνονταν από την Κομισιόν και δεν περιελάμβαναν τις απόψεις των ΜμΕ.

Με το παρόν κείμενο, η UEAPME ζητά από τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς να εμπλέξουν περισσότερο τις οργανώσεις των ΜμΕ στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, η UEAPME επιθυμεί έντονα να συμμετάσχει συστηματικά μαζί με τις ΜΚΟ στα Συμβούλια των Υπουργών Περιβάλλοντος. Με αυτό τον τρόπο, τα Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα κατοχύρωναν προς τις ΜμΕ τη σημασία που τους πρέπει στη μετάβαση προς μία οικονομία αποδοτικότητας των πόρων.

IV. Συμπεράσματα

Η νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει να τοποθετήσουν τις ΜμΕ στην πρώτη γραμμή των σημαντικών πολιτικών για την ανάπτυξη και την αειφορία τα επόμενα χρόνια. Το νέο πακέτο για την Κυκλική Οικονομία το οποίο θα παρουσιαστεί μέχρι το τέλος του 2015 θα πρέπει να δώσει κεντρικό ρόλο στις ΜμΕ. Παρομοίως, οι εκπρόσωποι των ΜμΕ θα πρέπει να θεωρούνται ως οι ενδεδειγμένοι συνομιλητές στο πεδίο της αειφορίας τόσο σε ανώτατο πολιτικό επίπεδο, όσο και σε τεχνικό επίπεδο, στα οποία οι απόψεις τους θα πρέπει να αναγνωρίζονται και να υποστηρίζονται.

Επιπλέον, η απαίτηση για ένα συνολικό πλαίσιο πολιτικής για τις ΜμΕ στο πεδίο της Αειφόρου Ανάπτυξης, παραμένει εν ισχύ. Σε αυτό το πλαίσιο, το Πράσινο Σχέδιο Δράσης για τις ΜμΕ αποτελεί το σωστό μέσο για την παροχή υποστηρικτικών μέτρων προς τις ΜμΕ. Ωστόσο, αυτό θα πρέπει να γίνει με έναν ολοκληρωμένο και δομημένο τρόπο, με τη συμμετοχή της UEAPME και του δικτύου οργανώσεων ΜμΕ που διαθέτει, κατά την υλοποίησή του.